

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122433040
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6122433040.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcu: 365.bank, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava 811 02, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava 811 02, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, v spore o zaplatenie 16.987,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Csp/54/2022 - 96 zo dňa 14.06.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

Žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že prvým výrokom žalobu o zaplatenie istiny vo výške 16.141,31 eur, úroku vo výške 5.386,54 eur, úroku z omeškania vo výške 26,43 eur, úroku z omeškania vo výške 810,66 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.941,31 eur od 20. 09. 2022 do 20. 10. 2022, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.841,31 eur od 21. 10. 2022 do 20. 11. 2022, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.741,31 eur od 21. 11. 2022 do 21. 12. 2022, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.641,31 eur od 22. 12. 2022 do 19. 01. 2023, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.541,31 eur od 20. 01. 2023 do 19. 02. 2023, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.441,31 eur od 20. 02. 2023 do 19. 03. 2023, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.341,31 eur od 20. 03. 2023 do 19. 04. 2023, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.241,31 eur od 20. 04. 2023 do 20. 05. 2023, s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 16.141,31 eur od 21. 05. 2023 do zaplatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 418,28 eur zamietol, druhým výrokom vo zvyšnej časti konanie zastavil a tretím výrokom žalovanému voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Východiskovo súd prvej inštancie posudzoval vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere – lepšia splátka (ďalej len „Zmluva o úvere“) v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 52 nasl.) a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), nakoľko ju žalobca uzatváral ako dodávateľ – banka a žalovaný ako spotrebiteľ.

1.2. Súd prvej inštancie v prvom rade uviedol, že medzi D. E., F. E. (k zmene obchodného mena na 365.bank a. s. došlo 03.07.2021) v právnom postavení veriteľa a žalovaným v právnom postavení dlžníka bola dňa 23.04.2018 uzatvorená Zmluva o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského účelového úveru určeného na refinancovanie vo výške 18.900,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhrádzať v 96 mesačných splátkach po 334,90 eur, fixná úroková sadzba bola dojednaná na 12,50 %, RPMN 15,70 %, priemerná RPMN na 8,75 % a celková čiastka, ktorú sa dlžník zaviazal zaplatiť na 32.149,55 eur. Termín konečnej splatnosti úveru bol dojednaný na 20.04.2026 a splatnosť prvej mesačnej splátky na 20.05.2018.

1.3. Okresný súd uviedol, že v bode 4.9 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že v prípade riadneho nesplácania úveru je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace so zaplatením splátky a banka upozornila dlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Ďalej uviedol, že výzvou zo dňa 17. 09. 2021 veriteľ upozornil dlžníka, že podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere č. 1878586739 zo dňa 23. 04. 2018 a ku dňu 17. 09. 2021 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a vyzval dlžníka na úhradu dlžnej sumy vo výške 1.551,77 eur v lehote do 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade uvedenej sumy, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať od dlžníka úhradu celej úverovej pohľadávky. Listom zo dňa 14.10.2021 veriteľ úverový záväzok dlžníka vyhlásil za predčasne splatný v celom rozsahu ku dňu 14.10.2021 a vyzval dlžníka na úhradu dlžnej sumy 19.733,72 eur. Z potvrdenia o prepustení z výkonu trestu odňatia slobody mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný bol v čase od 05.04.2019 do 04.01.2021 vo výkone trestu odňatia slobody.

1.4. Ďalej poukázal na účel ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že vo výzve pred zosplatením veriteľ neuviedol, s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, preto túto výzvu nemožno považovať za kvalifikovanú, teda vyvolávajúcu právne účinky predpokladané ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu v zostávajúcej časti ako nedôvodnú zamietol, nakoľko nárok bol uplatnený z titulu zosplatenia a nie je dôvodné priznať pohľadávku v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/2/2023).

1.5. Okresný súd druhým výrokom vo zvyšnej časti konanie zastavil, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobca v priebehu súdneho sporu podaniami doručenými súdu dňa 15.02.2023 (č. I. 51 spisu), 16.03.2023 (č. I. 67 spisu), 04.05.2023 (č. I. 75 spisu) a 08.06.2023 (č. I. 86 spisu) zobral žalobu čiastočne späť a uviedol, že žalovaný uhradil dňa 20.10.2022, 20.11.2022, 21.12.2022, 19.01.2023, 19.02.2023, 19.03.2023, 19.04.2023, 20.05.2023 osemkrát po 100,- eur, ktorú veriteľ započítal na istinu pohľadávky.

1.6. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal prevažný úspech vo veci (v časti, v ktorej súd žalobu zamietol), náhradu trov konania nepriznal, pretože si žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, ani mu zo spisu žiadne preukázateľne vynaložené trovy konania nevyplývali.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie do výroku I., III., podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie. Žalobca považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za arbitrárne a prekvapivé, porušujúce právo na spravodlivý súdny proces.

2.1. Žalobca v prvom rade k obsahu upozornenia, zosplätňujúcej výzvy uviedol, že popiera povinnosť uvedenia resp označenia splátky, pre ktorú došlo k zosplätneiu pohľadávky. Zákonnou požiadavkou pre uplatnenie práva zosplätniť úver zo strany veriteľa je jednak dojednanie medzi veriteľom a spotrebiteľom, omeškanie so splátkou presahujúce dobu troch mesiacov a upozornenie na vznik oprávnenia výkonu tohto oprávnenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v lehote nie kratšej ako 15 dní. Dojednanie zosplätnenia úveru nebolo v tomto prípade sporné. Z predloženého listinného dôkazu Aktuálneho stavu úveru (príloha žalobného návrhu), ktorý predstavuje predpis platobnej disciplíny žalovaného, je zrejmé, s ktorou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania.

2.2. Pokiaľ ide o obsah oznámenia (upozornenia), žalobca popiera neurčitost' právneho úkonu. Z upozornenia je zrejmé, z ktorého zmluvného vzťahu žalobca vychádza, čo zamýšľal a z akého dôvodu došlo k vzniku práva na zosplatnenie úveru. Žalobca má za to, že nedáva zmysel, aby označoval potencióálnu zosplatňujúcu splátku a jej výšku v upozornení, pretože spotrebiteľia sú v omeškaní nie len viac ako tri mesiace, ale aj spravidla v omeškaní minimálne s tromi splátkami.

2.3. Čo sa týka neurčitosti obsahu výzvy (zosplatňujúcej) opätovne žalobca poukázal na skutočnosť, že uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky, nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon.

2.4. Žalobca v závere odvolania k priznaniu nároku na jednotlivé splátky uviedol, že titulom uplatnenia pohľadávky a nároku v konaní nie je tzv. „zosplatnenie“ ale Úverová zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným. Výška uplatneného nároku sa odvíjala od zosplatnenia pohľadávky, nie však samotný uplatnený nárok. V kontexte uvedeného teda, ak aj by súd posúdil zosplatnenie ako neplatné, nemohol žalobcovi zamietnuť nárok na jednotlivé splatné splátky ku dňu vydania meritórneho rozhodnutia, nakoľko tým žalobcovi uprel nárok na pohľadávku, ktorá bola v tejto časti splatná.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379, § 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) postupom v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

5. Žalobca v odvolaní popiera, že v upozornení, ako aj v zosplatňujúcej výzve, by mala byť označená splátka. Popiera neurčitost' obsahu oznámenia (upozornenia), nakoľko je z neho zrejmé, z ktorého zmluvného vzťahu žalobca vychádzal, čo zamýšľal a z akého dôvodu došlo k vzniku práva na zosplatnenie úveru. Odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v zásade sa stotožnil s podstatnými skutkovými a právnymi závermi, na ktorých svoje rozhodnutie súd prvej inštancie založil. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre rozhodnutie o žalobe žalobcu, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

7. Vo všeobecnosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 380 CSP je viazaný odvolacími dôvodmi (odsek 1) s výnimkou väd týkajúcich sa podmienok konania, na ktoré je povinný prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (odsek 2). Z toho vyplýva, že na iné pochybenia súdu prvej inštancie mimo tých, ktoré namietol odvolateľ v odvolacej lehote, ktoré by inak mohli byť odvolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 365 CSP, prihliadať nemôže, aj keď by takéto pochybenia zistil. Odvolací súd konštatuje, že nevhliadol žiaden nedostatok naplnenia podmienok konania.

8. Účelom právnej úpravy ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť „zosplatňovaniu“ záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (len pár eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybné spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať v kontexte ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zastáva názor, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávacom spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a splatnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba

o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi „dozvedieť sa“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a tento následok odvrátiť. Práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť voči spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajá nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Navyše je potrebné poukázať na to, že veriteľovi v spotrebiteľských sporoch vzniká právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru iba v prípade, ak je dlžník v omeškaní s niektorou splátkou aspoň tri mesiace a súčasne upozorní dlžníka – spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Táto 15-dňová lehota (na upozornenie a uplatnenie tohto práva) musí uplynúť po splatnosti splátky, ktorá sa stane najskôr splatnou po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, ktorá zakladá právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním z úhrady splátky (s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní aspoň tri mesiace), potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t. j. v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zanikne. Z uvedeného potom možno vyvodiť, že aj z právneho úkonu veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka by malo byť zrejmé naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zdôrazňuje, že procesný súd nie je povinný ex offio vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže by mohlo dôjsť aj k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukazuje aj na relevantnú odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1 – 450 – Komentár od Števec, M., Dulák, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015 (strana 576 a nasl.), ktorá dospela k rovnakému právnemu záveru.

9. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že zákon prísne stanovuje kritéria, za akých podmienok môže prísť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Z uvedeného tiež vyplýva, že aj keď vymedzenie konkrétnej splátky, pre omeškanie dlžníka s ktorou veriteľ zvažuje uplatnenia práva zosplatniť úver, v upozornení (výzve) na zosplatnenie dlhu neukladá zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka *expressis verbis*, ide o bezpodmienečnú náležitosť takejto výzvy. Odvolací súd zastáva právny názor, že požiadavka na také vymedzenie vyplýva z účelu predmetného upozornenia (výzvy), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou splátkou je v omeškaní a zároveň pre omeškanie s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenia práva na predčasne zosplatniť úver/dlh.

10. Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním z dňa 17.09.2021 označeným ako: „Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ upozornil žalovaného, že ku dňu 17.09.2021 je pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 1.551,77 eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 1.514,64 eur, poplatkov vo výške 18,- eur a poisťné 19,13 eur. Týmto podaním banka vyzvala žalovaného na úhradu špecifikovanej pohľadávky v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Zároveň upozornila žalovaného, že v prípade, ak nedôjde k úhrade vyššie uvedenej dlžnej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky.

11. Z konštrukcie predmetnej výzvy je zrejmé, že táto neobsahuje identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je vopred možné posúdiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti (túto vyhlásil dňa 14.10.2021), a táto pôsobí vo vzťahu k spotrebiteľovi neurčito. Na základe uvedeného nemožno výzvu zo dňa 17.09.2021 považovať za kvalifikovanú výzvu v zmysle požiadaviek vyslovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

12. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že z dôvodu neurčitosti (výzvy – upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku ktorej je tento jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, nemožno vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru – označené ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 14.10.2021 považovať za platné a účinné.

13. Vzhľadom na uvedené (absencia kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) krajský súd zastáva názor, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru.

14. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalobcu, ktorou namietal, že súd prvej inštancie mal žalobcovi priznať nárok na jednotlivé splátky ku dňu vydania meritórneho rozhodnutia.

15. Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie síce stručne ale dostatočne určito prezentoval záver, z ktorého vychádzal pri zamietnutí žaloby v zostávajúcej časti, keď poukázal na to, že nárok bol uplatnený z titulu zosplatenia a nie je dôvodne priznať pohľadávku v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu.

16. S týmto záverom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, poukazujúc na to, že žalobca sa v spore domáhal zaplatenia dlhu na tom skutkovom základe, že celý zostatok dlžnej pohľadávky vyplývajúcej z Úverovej zmluvy sa stal splatným k 14.10.2021, pričom v spore neprodukoval žiadne skutkové tvrdenia o splatnosti jednotlivých splátok, ktoré by zakladali dôvodnosť ním uplatneného nároku čo i len v časti, a tieto skutkové tvrdenia uvádza až v samotnom odvolacom konaní. Z uvedených dôvodov, pri viazanosti súdu skutkovými tvrdeniami strán sporu (pri konštatovaní neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru) a absencie ďalších skutkových tvrdení strán sporu nemal súd prvej inštancie inú možnosť ako žalobu v zostávajúcej časti zamietnuť. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. februára 2024, kde v bode 20. uviedol: „...odvolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojim postupom pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku žalobkyne prekročil rámec ňou vymedzeného petitu, pretože priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Aj keď sa bezpochyby žalobkyňa domáhala priznania plnenia z rovnakej zmluvy, aká bola oboznámená prvoinštančným a odvolacím súdom, po skutkovej stránke v žalobe jasne tvrdila, že došlo k zosplateniu poskytnutého úveru a v uvedenom smere produkovala k svojim tvrdeniam aj dôkazy. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel majúci za to, že k zosplateniu úveru došlo, avšak odvolací súd bol naopak záveru, že zosplatenie úveru je neplatné. Pokiaľ napriek uvedenému bez procesnej aktivity žalobkyne, ktorá sa jedine pojednávanie nariadené odvolacím súdom nedostavila, tejto priznal časť uplatneného nároku v spore (spolu s príslušenstvom), v ktorom nemohol prekročiť návrhy strán (§ 216 CSP), navyše s ochranou slabšej strany, ktorou bol žalovaný, porušil tým zásadu „ne ultra petitem“, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces“.

17. Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní poukazoval na rozhodnutia odvolacích súdov, a to Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Banskej Bystrici, odvolací súd poukazuje na to, že uvedené rozhodnutia odvolacích súdov nie sú pre odvolací súd rozhodnutiami vyššej súdnej autority, keď v prejednávanom spore uviedol východiská, ktoré ho viedli k vysloveným právnym záverom.

18. Odvolací súd na záver zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené, konštatujúc nedôvodnosť odvolania žalobcu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP tak vo výroku I., ako aj vo výroku III. ako vecne správny potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii ustanovenia § 262 ods. 1 a ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný a vznikol mu tak nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu v súvislosti s odvolacím konaním vznikli (§ 255 ods. 1 CSP), a to v rozsahu 100 %. Odvolací súd však žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy v odvolacom konaní nevznikli (žalovaný nevykonal v odvolacom konaní žiadny procesný úkon). Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (odvolací súd), mohol rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom v rozhodnej právnej úprave by sa mohlo zdať, že tomu tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak, taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (u jednej preto, že ju na to neoprávňuje pre ňu nepriaznivý, či ňou zavinený výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce nepriznanie náhrady). Prezentovaný právny názor vyplýva aj z uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/166/2016 zo dňa 26.10.2016 a sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018.

21. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)